

Handling 2026 nr 130

Modell för Göteborgs Stads klimatbudget

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen tillstyrker stadsledningskontorets förslag i tjänsteutlåtande den 9 april 2026 och föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

1. Modell för Göteborgs Stads klimatbudget, i enlighet med vad som framgår av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, godkänns.
2. Delrapportering av uppdrag givet i budget 2025 till kommunstyrelsen och miljö- och klimatnämnden, att bistå övriga nämnder och bolagsstyrelser i det fortsatta arbetet med implementeringen av klimatbudget och hållbarhetsredovisning - stödet till nämnder med stor klimatpåverkan ska prioriteras, antecknas.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Karin Pleijel (MP) yrkade bifall till stadsledningskontorets förslag och avslag på övriga yrkanden.

Axel Josefson (M) yrkade bifall till yrkande från D, M, L och KD den 13 maj 2026.

Jörgen Fogelklou (SD) yrkade bifall till yrkande från SD den 29 april 2026.

Kommunstyrelsen beslutade utan omröstning att bifalla Karin Pleijels yrkande.

Jörgen Fogelklou (SD) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Göteborg den 20 maj 2026
Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Mathias Sköld

Yrkande

Demokraterna, Moderaterna, Liberalerna,
Kristdemokraterna

2026-05-13

22, SLK-2025-00122

Yrkande angående Modell för Göteborgs Stads klimatbudget

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Modell för Göteborgs Stads klimatbudget, i enlighet med vad som framgår av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, godkänns inte.
2. Kommunstyrelsen och miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att utveckla modellen och processen för att säkerställa att övriga miljöfrågor, sociala frågor, ekonomi, civil beredskap och resiliens får lika stor tyngd i modellen, processen och underlagen.
3. Delrapportering av uppdrag givet i budget 2025 till kommunstyrelsen och miljö- och klimatnämnden, att bistå övriga nämnder och bolagsstyrelser i det fortsatta arbetet med implementeringen av klimatbudget och hållbarhetsredovisning - stödet till nämnder med stor klimatpåverkan ska prioriteras, antecknas.

Yrkande

Det kan finnas fördelar med att få ökad information om klimatutsläppen integrerat i stadens budget-, styr- och uppföljningssystem. Klimatrådet har lyft behovet av att det finns information om vilken effekt olika åtgärder har, vilket är något som oftast saknas idag. Samtidigt skapar det ytterligare byråkrati och riskerar att leda till för ensidigt fokus på klimatutsläppen på bekostnad av andra viktiga aspekter. Tjänsteutlåtandet lyfter att det *"Samtidigt finns en risk att ett alltför ensidigt fokus på kvantifierbara klimateffekter och resursbehov leder till att åtgärder som inte kräver ekonomiska medel inte beaktas tillräckligt, eller till att andra miljönyttor inte värderas i beslutsunderlag."*

Klimatrådet har lyft behovet av att tydliggöra de sociala konsekvenserna och vikten av att ha en medborgerlig acceptans. Åtgärder som försämrar tillgänglighet, leder till ökade kostnader, priser och avgifter eller som tränger undan välfärd drabbar generellt mest socioekonomiskt svaga grupper. Exempelvis är det bättre att arbeta med teknikutveckling som underlättar och gör det billigare för göteborgarna i stället för att använda restriktioner, förbud, prishöjningar och skuldbeläggande som ger försämringar.

Kommunstyrelsen och miljö- och klimatnämnden får därför i uppdrag att utveckla modellen och processen för att säkerställa att övriga miljöfrågor, sociala frågor, ekonomi, civil beredskap och resiliens får lika stor tyngd i modellen, processen och underlagen.

Yrkande
2026-04-29

SLK-2025-00122

Yrkande angående – Modell för Göteborgs Stads klimatbudget

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

Delrapportering av uppdrag givet i budget 2025 till kommunstyrelsen och miljö- och klimatanmänden, att bistå övriga nämnder och bolagsstyrelser i det fortsatta arbetet med implementeringen av klimatbudget och hållbarhetsredovisning - stödet till nämnder med stor klimatpåverkan ska prioriteras, antecknas.

Yrkandet

Förslaget innebär att ett nytt styrsystem etableras vid sidan av befintliga processer, vilket riskerar att öka administrationen och ta resurser i anspråk utan att det finns tillräckligt stöd för att nyttan överstiger kostnaderna. Kommunens verksamhet ska i första hand inriktas på kärnuppdraget, och ytterligare styrmodeller bör därför provas restriktivt.

Modellen utgår från miljö- och klimatprogrammet i dess nuvarande form, vilket vi inte står bakom. Att införa en struktur som syftar till att genomföra och fördjupa dessa mål bedöms därför inte vara ändamålsenligt.

Det finns redan etablerade arbetssätt för miljö- och klimatarbete inom stadens ordinarie styrning. Mot denna bakgrund bedöms det inte finnas behov av att införa ytterligare en övergripande modell.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2026-04-09

Ärendenummer SLK-2025-00122

Handläggare

Lisa Järner

Telefon: 031-368 03 70

E-post: lisa.jarner@stadshuset.goteborg.se

Modell för Göteborgs Stads klimatbudget

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Modell för Göteborgs Stads klimatbudget, i enlighet med vad som framgår av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, godkänns.
2. Delrapportering av uppdrag givet i budget 2025 till kommunstyrelsen och miljö- och klimatnämnden, att bistå övriga nämnder och bolagsstyrelser i det fortsatta arbetet med implementeringen av klimatbudget och hållbarhetsredovisning - stödet till nämnder med stor klimatpåverkan ska prioriteras, antecknas.

Sammanfattning

Ärendet avser återrapportering av kommunfullmäktiges uppdrag i budget 2025 till kommunstyrelsen och miljö- och klimatnämnden att stödja övriga nämnder och bolagsstyrelser i implementeringen av klimatbudget och hållbarhetsredovisning. Stadsledningskontoret föreslår att förslaget till modell för klimatbudget för Göteborgs Stad godkänns och delrapporteringen antecknas.

Ärendet beskriver förslag till modell för klimatbudget, inklusive avgränsningar av utsläppskällor, nämnder och styrelser som föreslås implementera klimatbudget och stöd till dessa, samt visualisering av utsläppsbanor och gapanalys. Förslaget har tagits fram i samverkan mellan stadsledningskontoret och miljöförvaltningen.

Modellen bygger på att klimatbudget införs som en process och ett arbetssätt som integreras i stadens budget-, styr- och uppföljningssystem, och som stärker den befintliga styrningen inom miljö och klimat. Modellen innebär att berörda nämnder och styrelser tar fram klimatbudgetar med effekt- och kostnadsberäknade åtgärder som en del av sina årliga budgetar, med stöd av ett centralt klimatkavslut. Införandet ska ske stegvis och omfatta de nämnder och bolag som har störst klimatpåverkan. Ett fåtal nämnder och bolag inkluderas i steg ett.

Stadsledningskontoret bedömer att modellen kan stärka kopplingen mellan klimatmål, åtgärder, resurser och uppföljning, samt bidra till ökad transparens och bättre beslutsunderlag. Införandet kräver visst utvecklingsarbete och personella resurser, även om integration i ordinarie processer kan minska belastningen. Sammantaget bedöms förslaget skapa goda förutsättningar för en mer effektiv och systematisk klimatomställning.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förslaget till klimatbudget för Göteborgs Stad innebär inga beslut om specifika åtgärder, investeringar eller resursfördelningar. Modellen väntas leda till fler klimatåtgärder i linje med miljö- och klimatprogrammet. De ekonomiska konsekvenserna är främst kopplade till hur klimatbudgeten som process kan påverka prioriteringar, effektivitet och långsiktig ekonomisk hållbarhet i klimatomställningen.

Införandet kräver utvecklingsarbete inom tjänstepersonsorganisationen, särskilt inom miljöförvaltningen vad gäller analys, samordning, metodutveckling, uppföljning och stöd till förvaltningar och bolag. Inledningsvis bedöms detta kunna hanteras inom befintliga ramar genom omprioriteringar, men ökade krav väntas när fler nämnder och styrelser inför klimatbudget.

För att ta fram och följa upp klimatbudget kommer resurser att behöva tas i anspråk i nämnder och styrelser. Genom att integrera arbetet i ordinarie budget- och styrprocesser samt bygga vidare på befintligt miljöarbete kan den administrativa belastningen begränsas.

På längre sikt kan klimatbudgeten bidra till ökad kostnadseffektivitet och bättre resursutnyttjande genom tydligare prioriteringar, bättre beslutsunderlag och ökad transparens. Klimatomställningen har på sikt både positiva samhällsekonomiska effekter och negativa i form av omställningskostnader. Klimatbudgeten skapar förutsättningar att stärka de positiva effekterna och minska de negativa genom ett mer förutseende arbetssätt.

Bedömning ur ekologisk dimension

Syftet med förslaget till klimatbudget för Göteborgs Stad är att accelerera stadens omställning för att nå klimatmålen. En ökad omställningstakt kan även ge positiva effekter inom andra delar av den ekologiska dimensionen, exempelvis minskade luftföroreningar och förbättrad miljö kvalitet. Nämnders och styrelser klimatbudgetar kan innehålla åtgärder som har stor effekt, men inte kräver stora ekonomiska satsningar. Även dessa ska synliggöras i klimatbudgetarna. Samtidigt finns en risk att ett alltför ensidigt fokus på kvantifierbara klimateffekter och resursbehov leder till att åtgärder som inte kräver ekonomiska medel inte beaktas tillräckligt, eller till att andra miljönyttor inte värderas i beslutsunderlag.

Bedömning ur social dimension

De sociala konsekvenserna av förslaget till klimatbudget för Göteborgs Stad är huvudsakligen indirekta och bedöms vara övervägande positiva. Klimatbudget som process och systematik som ska komplettera och stödja befintlig styrning i staden skapar bättre förutsättningar för ett jämlikt, hälsosamt och robust samhälle.

Klimatförändringarnas konsekvenser drabbar inte alla lika. Socioekonomiskt utsatta grupper, barn, äldre och personer med funktionsnedsättning, liksom grupper med sämre tillgång till god livsmiljö, riskerar att påverkas mer. Många klimatåtgärder medför samtidigt positiva effekter som minskade luftföroreningar, minskat buller och mer hållbara stadsmiljöer. En förstärkt systematik i klimatarbetet genom klimatbudget ökar därmed möjligheten att styra mot åtgärder som stärker folkhälsa, förbättrar barns uppväxtmiljö och ökar tryggheten och tillgängligheten i vardagen.

Samtidigt finns en risk att systematiken med kostnadsbedömningar leder till ett större fokus på kotsamma och tekniska lösningar som i sin tur riskerar att vara mindre inkluderande.

Klimatomställningsarbetet kan även bidra till ökad resiliens och robusthet i energisystemet samt till att minska beroendet av fossila bränslen.

Klimatbudget som process och systematik som ska komplettera och stödja befintlig styrning i staden bidrar till ökad transparens och uppföljning i klimatarbetet, vilket minskar risken för att omställningens kostnader eller nyttor fördelas ojämlikt utan att synliggöras. Därmed skapas bättre förutsättningar för en rättvis klimatomställning.

Bilaga som ingår i beslutsunderlaget

Miljö- och klimatnämndens handlingar 2026-03-25 § 51

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige har att ta ställning till den modell för klimatbudget som redovisas i ärendet och att anteckna delredovisning av uppdraget till miljö- och klimatnämnden och kommunstyrelsen.

Miljö- och klimatnämnden beslutade 2026-03-25 § 51 om förslaget till modell för klimatbudget för Göteborgs Stad. Samtidigt upphävde nämnden den tidigare beslutade definitionen av klimatbudget och godkände förslaget till nämnder och styrelser som ska implementera klimatbudget i ett första steg. Miljö- och klimatnämnden föreslår vidare kommunfullmäktige att godkänna förslaget till modell för klimatbudget.

Uppdrag och bakgrund

Miljö- och klimatnämnden och kommunstyrelsen har i Göteborgs Stads budget 2025 gemensamt fått uppdraget ”att bistå övriga nämnder och bolagsstyrelser i det fortsatta arbetet med implementeringen av klimatbudget och hållbarhetsredovisning. Stödet till nämnder med stor klimatpåverkan ska prioriteras. I uppdraget ingår även att miljö- och klimatnämnden ska ta fram ett stöd för nämnder och bolagsstyrelser att kunna synliggöra sina klimatåtaganden på ett enhetligt sätt där tillkommande administration minimeras.”

Uppdraget har föregåtts av ett tidigare uppdrag till miljö- och klimatnämnden. Nämnden hade i Göteborgs Stads budget 2023 uppdraget att ”ta fram förslag på hur nämnder och styrelser kan synliggöra sina klimatåtaganden och vilka som utöver detta även ska upprätta klimatbudget.” Som ett resultat av uppdraget togs en rapport fram.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-11-21 § 462 utifrån denna bland annat att:

- Kommunfullmäktige ställer sig bakom miljö- och klimatnämndens rekommendation gällande definitionen av klimatbudget: Göteborgs Stads klimatbudget är den kvarvarande utsläppsvolym av växthusgaser som staden har tillgång till fram till ett visst målår.
- Kommunfullmäktige ställer sig bakom miljö- och klimatnämndens rekommendation att nämnder och styrelser ska tillämpa en enhetlig metodik med GHG-protokollet som bas för att uppskatta och rapportera befintliga och framtida utsläpp av växthusgaser.
- Miljö- och klimatnämnden kan göra justeringar av metodik och definition inom ramen för sitt uppdrag i reglementet: att driva och samordna stadens arbete inom den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling.

Miljö- och klimatnämnden föreslog i det tidigare uppdraget att konceptet klimatbudget används som ett verktyg för att nå Göteborgs Stads gemensamma klimatmål i alla verksamheter. Därför pekades inga specifika nämnder och styrelser ut.

Angränsande uppdrag

Flera uppdrag pågår inom staden kopplade till klimatomställningen. Miljöförvaltningens arbete med att visualisera klimatdata, de nya rapporteringskraven enligt CSRD för bolagen i stadshuskoncernen, uppföljningen av Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030 samt stadens arbete med systematisk miljöledning är alla relevanta för implementeringen av en modell för klimatbudget. Även exploateringsförvaltningens arbete med klimatkalkyler och inköps- och upphandlingsförvaltningens arbete med att minska klimatpåverkan från inköp är relevant för arbetet med klimatbudget.

Nyligen tillkomna uppdrag ger ytterligare förutsättningar för synergier och samlad styrning av den ekologiska dimensionen. Kommunfullmäktige gav kommunstyrelsen i uppdrag 2026-02-26 § 481 att utveckla och föreslå justeringar i befintlig styrning för att möjliggöra mer konkreta och kostnadssatta åtgärder i rätt tid, samt att tydligare koppla det systematiska miljöarbetet till budgetprocessen. Samtidigt fick miljö- och klimatenämnden i uppdrag att i kommande uppföljningar av miljömålen, i nära samarbete med berörda nämnder och bolag, tydliggöra effekter och resursbehov för respektive rekommendation. Vidare har kommunfullmäktige gett kretslopp- och vattennämnden i uppdrag 2025-12-11 § 544 att i nästa uppföljning av avfallsplanen ta fram rekommendationer till nämnder och bolagsstyrelser om vad som krävs för att nå målen, inklusive resursbehov.

Vad är en klimatbudget?

Den mest etablerade definitionen av klimatbudget är framtagen av det globala nätverket C40, där nära 100 storstäder samverkar och driver klimatomställning. Enligt C40 är klimatbudget ett styrningssystem som integrerar klimatåtaganden och klimatöverväganden i beslutsfattande om policyer, åtgärder och budget. Det sker genom att klimatmål och målsättningar från klimathandlingsplanen (motsvaras i Göteborgs Stad av miljö- och klimatprogrammet) integreras i den finansiella budgetprocessen. Samtidigt tilldelas ansvar för genomförande, uppföljning, utvärdering och rapportering inom hela organisationen.

Detta innebär att klimatbudgetar är ett sätt att översätta långsiktiga klimatmål till årliga, mätbara och finansierade åtgärder. De blir också ett verktyg för städer i arbetet med att följa upp vilka investeringar som faktiskt leder till minskade utsläpp och hur resurser kan användas på ett så effektivt sätt som möjligt. Oslo var 2016 den första kommun i världen som började arbeta med klimatbudget. Metoden som Oslo utvecklade har vidareutvecklats av C40, som har tagit fram omfattande vägledning för städer som vill införa klimatbudget. C40:s metod liknar den som Oslo använder och kan i praktiken ses som samma arbetssätt.

Begrepp som kan förväxlas med klimatbudget är koldioxid-/kolbudget och utsläpps-/växthusgasbudget. Enligt föreningen Klimatkommunerna, där Göteborgs Stad är medlem, definieras koldioxid-/kolbudget som den totala mängden koldioxid som får släppas ut under en definierad tidsperiod, givet att ett visst temperaturmål ska nås. Utsläpps-/växthusgasbudget definieras på samma sätt fast med skillnaden att alla växthusgaser inkluderas. Dessa budgetar sätter alltså ett tak för utsläppen, och brukar liknas vid en ekonomisk budget.

En koldioxid-/kolbudget eller utsläpps-/växthusgasbudget ligger ofta till grund för att sätta en vetenskapligt baserad målnivå. Klimatmålen i stadens miljö- och klimatprogram utformades på detta sätt. En del städer arbetar även med att årligen följa upp hur stor budget som finns kvar. Däremot finns inga exempel på städer som arbetar med en klimatbudget enligt C40:s definition och som även följer upp och redovisar den återstående utsläppsbudgeten. I C40:s metod för klimatbudget ligger istället fokus på att årligen analysera hur staden kan nå en beslutad målnivå för växthusgasutsläppen för ett bestämt målar genom arbete med fler eller mer omfattande åtgärder. I exempelvis Oslos fall används en graf för att synliggöra vilka utsläppsminskningar som beslutade åtgärder leder till i förhållande till målåret.

Det beslut som kommunfullmäktige 2024-11-21 § 462 tog utifrån miljö- och klimatnämndens tidigare uppdrag om klimatbudget att "Göteborgs Stads klimatbudget är den kvarvarande utsläppsvolym av växthusgaser som staden har tillgång till fram till ett visst målår" baseras på miljöförvaltningens dåvarande rekommendation om definition av klimatbudget. Kommunfullmäktige fastställde även att miljö- och klimatnämnden vid behov har mandat att justera metodik och definition, vilket nämnden nu gjort.

Beredning

Förslaget till modell för klimatbudget har tagits fram i nära samverkan mellan miljöförvaltningen och stadsledningskontoret.

Förvaltningarna har kartlagt och analyserat olika modeller för klimatbudget utifrån Göteborgs Stads förutsättningar. Nätverket C40:s modell för klimatbudget och Oslos tillämpning av denna har varit särskilt vägledande i uppdraget och utgjort en central inspirationskälla. Dialog har förts med kommuner som redan har infört klimatbudget för att ta del av deras erfarenheter. Dessutom har olika modeller för utsläpps- och koldioxidbudget studerats – både för geografiska områden och för organisationer. Syftet har varit att hitta en lämplig metod för att beräkna och visualisera klimatbudgeten.

Under arbetet har dialog förts med Göteborgs Stadshus AB, exploateringsförvaltningen och inköps- och upphandlingsförvaltningen, kopplat till bland annat CSRD, klimatkalkyler och minskad klimatpåverkan från inköp. Dialog har även genomförts med de förvaltningar och bolag som föreslås ingå i ett första steg av implementeringen.

Stadsledningskontoret och miljöförvaltningen har utgått från tre olika principer för att testa olika alternativ. Det första är Oslos modell där klimatbudgeten är en integrerad del i kommunfullmäktiges budget, och med beslutade klimatåtgärder och utsläppsvisualisering som del av budgethandlingen. Det andra alternativet innebär att utgå från nämndernas och bolagens budgetar, där utsläppskrav på nämnder och styrelser fastställs centralt och omhändertas lokalt genom klimatåtgärdsplaner. Ett tredje alternativ är att hantera klimatbudget helt inom ramen för stadens miljöledningssystem, där alla nämnder och styrelser har att utifrån sitt grunduppdrag och centrala kartläggningar bedöma, planera och genomföra åtgärder för att minska miljöpåverkan.

Alternativen testades utifrån Göteborgs Stads förutsättningar, framför allt stadens budgetprocess och den befintliga styrningen inom miljö- och klimatområdet, och de nyttor som en klimatbudgetmodell förväntas ge.

Förslaget på modell för klimatbudget för Göteborgs Stad kombinerar styrkorna i alternativen och är anpassat till stadens förutsättningar i form av befintliga processer för budget, planering, miljöledning och uppföljning.

Förslag till modell för klimatbudget för Göteborgs Stad

Den föreslagna modellen för arbete med klimatbudget bygger på att klimatbudget integreras i stadens befintliga budget-, styr- och uppföljningsprocesser samt införs stegvis och utifrån de områden där staden har rådighet. Modellen tar fasta på de centrala principer som kännetecknar C40:s klimatbudgetarbete, samtidigt som den anpassats till Göteborgs Stads processer för budget, styrning och ansvarsfördelning.

Förslaget innebär att berörda nämnder och styrelser ansvarar för att ta fram klimatbudgetar, i form av effekt- och kostnadsberäknade klimatåtgärder, som en del av sina årligen beslutade budgetar. Arbetet med att ta fram nämndens eller styrelsens klimatbudget sker i två parallella och samverkande spår. Dels genom den centrala budgetberedningen, dels genom nämnders och styrelsernas ordinarie planerings- och uppföljningsprocess, inom ramen för den systematiska miljöledningen och med stöd i befintliga samverkansstrukturer.

Den föreslagna modellen för klimatbudget innebär att miljö- och klimatnämnden årligen tar fram ett samlat underlag, ett centralt klimatbokslut, som därefter bifogas och utgör en del i stadsledningskontorets förutsättningar för budget. Miljö- och klimatnämndens underlag ska innehålla analyser och visualiseringar av utsläpp i relation till klimatmål och beräknade effekter av de genomförda och planerade åtgärderna. Underlaget ska också innehålla förslag till möjliga åtgärder för att komma närmare målnivån. På det sättet skapas förutsättningar för politiska vägval och prioriteringar både i den centrala budgetberedningen och i nämndernas budgetarbete. Stadsledningskontorets budgetförutsättningar överlämnas i maj, vilket innebär att miljö- och klimatnämnden behöver ta beslut om sitt underlag senast i mars.

Det centralt framtagna underlaget används även av förvaltningar och bolag i sitt kontinuerliga arbete med analys, planering, effektbedömning och uppföljning av klimatåtgärder. Miljöförvaltningen bistår med stöd i framför allt de delar som berör beräkningar av utsläpp av växthusgaser, bedömning av åtgärders effekt på utsläppen och i arbetet med att ta fram åtgärder. Befintliga samverkansstrukturer, som tvärgående strategier i miljö- och klimatprogrammet, nyttjas för samverkan och framtagande av åtgärder som kräver samverkan mellan flera nämnder och styrelser. Åtgärder som kräver samverkan bör inkluderas i samtliga berörda nämnders klimatbudgetar.

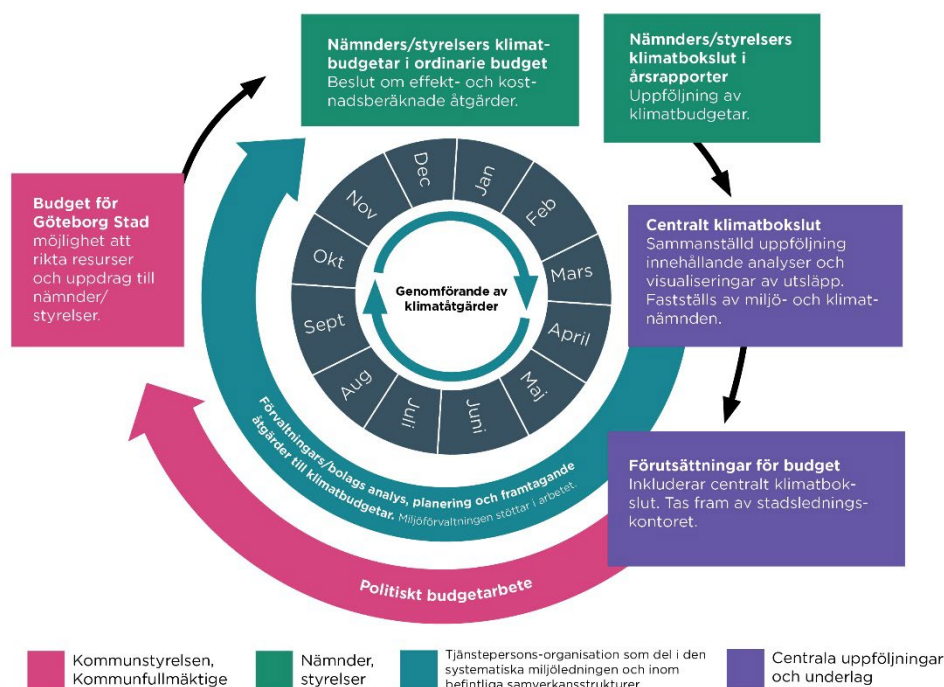
Den föreslagna modellen innebär därmed att nämnders och styrelsernas klimatbudgetar bygger både på verktygen i miljö- och klimatprogrammet i form av lokalt miljöledningsarbete och tvärgående strategier, samt på politisk styrning genom budgetbeslut. Klimatbudgeten beslutas av nämnd eller styrelse som en integrerad del av budget eller affärsplan.

Klimatbudgeten behöver även koppla till investeringsnomineringarna. Utifrån beslut i kommunstyrelsen 2021-12-15 § 996 redovisar nämnderna i sina investeringsnomineringar sedan år 2022 respektive investeringsområde och större projekt utifrån de olika hållbarhetsdimensionerna. Därutöver gör nämnderna i sina investeringsnomineringar en övergripande beskrivning och bedömning utifrån hållbarhetsdimensionerna. Nämndernas investeringsnomineringar ska utgå från samma analyser och bedömningar som miljö- och klimatnämndens underlag. Investeringar med betydande påverkan på utsläppsutvecklingen behöver identifieras och beskrivas i både investeringsnomineringarna och i miljö- och klimatnämndens underlag. På så sätt kan underlagen ge förutsättningar för strategiska och kostnadseffektiva prioriteringar.

Uppföljning av nämnders och styrelsernas klimatbudgetar sker i ordinarie årsrapportering. Miljöförvaltningen, med stöd av stadsledningskontoret, sammanställer utifrån uppföljningen och aktuella analyser ett årligt klimatbokslut, som fastställs av miljö- och klimatnämnden.

Klimatbokslutet utgör det centrala underlag som inkluderas i förutsättningar för budget inför kommande år, varpå nästa års process för klimatbudget startas.

Förslaget till modell för klimatbudget innebär att moment för klimatbudgetarbete ska inkluderas i utpekade förvaltnings- och bolags systematiska miljöledning. Förslaget innebär också att miljö- och klimatnämndens ansvar inom ramen för miljöledningssystemet utökas med stöd i klimatbudgetarbetet. Göteborgs Stads anvisning för systematisk miljöledning, som är ramverket för stadens gemensamma miljöledningssystem, behöver till följd av detta ses över för att inkludera klimatbudgetarbetet.

Figur 1 Schematisk bild över den föreslagna modellen för klimatbudget för Göteborgs Stad

Avgränsningar av utsläppskällor

Förslaget innebär att Göteborgs Stad i ett första steg inkluderar utsläpp av växthusgaser inom stadens geografiska område samt utsläpp från kommunens inköp. Geografiska utsläpp från raffinaderier och bitumenverksamheter ingår inte. Avgränsningen görs för att fokusera på områden där stadens nämnder och styrelser har stor och relativt direkt påverkan och där åtgärder kan effektbedömas. När metoden och möjlighet att bedöma effekter utvecklas kan vid behov fler områden inkluderas.

Målvärdena för arbete med klimatbudget föreslås kopplas till befintliga mål i miljö- och klimatprogrammet om att minska utsläpp inom stadens geografiska område och från stadens inköp.

Att den föreslagna avgränsningen omfattar både territoriella utsläpp och indirekta utsläpp från Göteborgs Stads inköp innebär ett helhetsperspektiv där nämnder och styrelser kan ta fram de åtgärder som har störst effekt. Avgränsningen gör det också lättare att synliggöra långsiktiga effekter. Vissa åtgärder kan öka utsläppen på kort sikt, men leda till stora minskningar på längre sikt.

Eftersom modellen bygger på var staden har rådighet fokuserar klimatbudgeten på de områden där staden har störst möjlighet att påverka utsläppen.

Stegvis implementering av klimatbudgeten

Införandet av modell för klimatbudget föreslås ske stegvis, vilket rekommenderas av C40 och städer som framgångsrikt har implementerat klimatbudget, såsom Oslo.

Inledningsvis omfattas ett urval av nämnder och styrelser, se Förslag till nämnder och styrelser som ska implementera klimatbudget. Över tid kommer fler nämnder och styrelser att involveras utifrån att de bedöms ha betydande klimatpåverkan, betydande rådighet gällande Göteborgs geografiska växthusgasutsläpp och/eller i betydande utsträckning skapa förutsättningar för en annan nämnds eller styrelses klimatpåverkan.

Arbetsätten införs stegvis i mening att metodiken och integreringen i miljöledning och budgetstyrning utvecklas över tid, och justeringar kan göras vid behov.

Införandet är även stegvis i meningen att processen byggs upp under ett par år. Det är först när de första klimatbudgetarna har följts upp och ett centralt klimatbokslut tagits fram som modellens alla delar är implementerade. Detta innebär att de första nämndernas och styrelsernas klimatbudgeter kan vara på plats i budgetarna för 2028. Alla delar av modellen kan då vara implementerade 2029, samtidigt som ytterligare nämnder och styrelser involveras, se bilagan.

Nämnder och styrelser som ska implementera klimatbudget

Alla nämnder och styrelser ansvarar för att minska sin miljö- och klimatpåverkan i sitt systematiska miljöarbete. Det har dock inte bedömts effektivt att alla stadens nämnder och styrelser implementerar klimatbudget. Baserat på föreslagen avgränsning av utsläppskällor innebär istället förslaget att de nämnder och styrelser i Göteborgs Stad som antingen har betydande klimatpåverkan, betydande rådighet gällande Göteborgs geografiska växthusgasutsläpp och/eller i betydande utsträckning skapar förutsättningar för en annan nämnds eller styrelses klimatpåverkan, ska implementera klimatbudget. Med nämnds/styrelses klimatpåverkan avses här direkta utsläpp av växthusgaser från den egna verksamheten (till exempel från egna förbränningsanläggningar och fordon) men också indirekta utsläpp som genereras på grund av inköp av varor och tjänster.

I ett första steg föreslås stadsfastighetsnämnden, stadsmiljönämnden, exploateringsnämnden, nämnden för kretslopp och vatten och Göteborg Energi AB att implementera klimatbudget. Renova AB involveras också i det fortsatta arbetet. Beroende på vad för åtgärder som blir aktuella gällande Renova AB senare i processen så kan samråd med övriga ägarkommuner bli aktuellt. Stadsbyggnadsnämnden är en nämnd som främst har indirekt klimatpåverkan, men som i betydande utsträckning skapar förutsättningar för andra nämnders klimatpåverkan i stadsutvecklingsprocessen. Eftersom de övriga stadsutvecklande nämnderna föreslås implementera klimatbudget i ett första steg, föreslås även stadsbyggnadsnämnden inkluderas i klimatbudgetarbetet från början. På vilket sätt nämnden på grund av sin i sammanhanget speciella karaktär ska inkluderas i klimatbudgetarbetet, kommer utredas vidare i det fortsatta arbetet. Implementering i ytterligare nämnder och styrelser kommer därefter ske i kommande steg.

Dialogerna som har förts med de förvaltningar och bolag som föreslås implementera klimatbudget i steg ett visar en generellt positiv inställning till införande av modellen.

Samtidigt har viss oro framförts avseende resursbehov och risk för ökad administrativ belastning. Det bedöms som viktigt att säkerställa tidig dialog med berörda nämnder och styrelser i det fortsatta metodutvecklingsarbetet, samt att erbjuda ett anpassat stöd utifrån respektive förvaltnings eller bolags behov och förutsättningar.

Beräkning av effekter av åtgärder kan vara särskilt utmanande i tidiga skeden, inte minst inom stadsbyggnadsområdet där påverkan ofta är indirekt och åtgärderna i hög grad har en möjliggörande karaktär. Det finns därför behov av fortsatt utveckling av omfattning, metoder, gemensamma beräkningsprinciper samt ändamålsenliga systemstöd. Det är i sammanhanget viktigt att den föreslagna modellen utformas på ett sätt som inte upplevs hämmande för de aktörer som kommit längre i sitt klimatarbete.

Visualisering av utsläpp, utsläppsbana och gapanalys

Den föreslagna modellen inkluderar förslag till hur utsläpp och analyser ska visualiseras. Enligt C40:s metod bör en klimatbudget, när det är möjligt, innehålla bedömningar av hur olika åtgärder påverkar utsläppen av växthusgaser. Resultaten visualiseras ofta i diagram som visar utsläppsutvecklingen, effekten av åtgärderna och gapet till stadens utsläppsmål. Flera städer, bland annat Oslo, redovisar också införda och planerade åtgärder i en lista med ansvarig enhet och förväntad effekt.

Visualisering av utsläppsbanor tillsammans med en sådan lista syftar till att tydliggöra effekter av åtgärder, samt hur nära målet staden når med redan beslutade åtgärder och vilken ytterligare potential som finns genom identifierade kompletterande åtgärder. Förslaget till modell innebär att arbeta både med visualisering av utsläppskurvor och med en sammanställning av åtgärder.

Figur 2 Exempel på föreslagen visualisering inom modellen för Göteborgs Stads klimatbudget

Figur 2 ger ett exempel på hur en visualisering Göteborgs territoriella utsläpp skulle kunna se ut när den visas i stadens årliga klimatbokslut. Exemplet använder sig av historiska utsläpp, målbana och målnivå enligt miljö- och klimatprogrammet och utsläppsscenarier ur rapporten Klimatomställningsanalys – Så kan Göteborgs klimatmål uppnås, kommunfullmäktige 2025-12-11 § 543. I en visualisering inom modellen för klimatbudget kommer scenarierna istället att bygga på effekten av planerade och möjliga åtgärder. En visualisering kopplad till utsläppen från stadens inköp kan göras på liknande sätt.

Stöd till nämnder och styrelser som ska implementera klimatbudget

Förslaget innebär att miljöförvaltningen får en tydligare stödjande roll till de nämnder och styrelser som implementerar klimatbudget. Stöd ges framför allt i de delar som berör beräkningar av utsläpp av växthusgaser, bedömning av åtgärders effekt på utsläppen och att ta fram åtgärder. Enligt förslaget till modell kommer miljöförvaltningen, med stöd av stadsledningskontoret, årligen ta fram ett centralt klimatbokslut som blir ett underlag i nämndernas och styrelsernas arbete med klimatbudget.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret bedömer att en modell för klimatbudget i form av en process och systematik som kompletterar och stödjer befintlig styrning i staden har potential att bidra till att öka takten i Göteborgs Stads klimatomställningsarbete och därmed stärka möjligheterna att nå stadens klimatomål. Effekt- och resursberäknade åtgärder tillsammans med visualisering av utsläpp och utsläppsbanor förväntas ge bättre förutsättningar för att synliggöra och följa upp effekterna av genomförda klimatåtgärder. Stadsledningskontoret bedömer vidare att den föreslagna modellen möjliggör att framöver hantera fler delar i miljö- och klimatstyrningen, för att på ett mer sammanhängande vis koppla effekt- och kostnadsberäknade åtgärdsförslag till det systematiska miljöarbetet och stadens budgetprocess.

Genom att inkludera de centrala kriterier som kännetecknar C40:s klimatbudgetmodell, samtidigt som hänsyn har tagits till den politiska budgetberedningen och befintlig styrning inom miljö- och klimatområdet, bedöms goda förutsättningar skapas för långsiktighet, samordning och genomförbarhet. Stadsledningskontoret ser att miljö- och klimatstyrningen består av flera delar. Förslaget till modell för klimatbudget har tagits fram med ambition att undvika att addera alltför mycket till styrningen. Modellen bedöms också minimera tillkommande administration, även om klimatbudgetarbetet kommer att medföra behov av arbetsinsatser från miljöförvaltningen, berörda nämnder och styrelser, samt till viss del stadsledningskontoret.

Vid beslut om modell för klimatbudget kommer stadsledningskontoret att se över och vid behov anpassa anvisningar och mallar inför kommande budgetprocesser. En översyn av anvisningen för systematisk miljöledning kommer också att göras.

Det är centralt att miljö- och klimatinämndens underlag inte ses som ett sätt att identifiera behov av nya resurser, utan som ett verktyg för att synliggöra klimatnytta och utsläppseffekter av olika åtgärder. Underlaget gör det lättare att styra resurser till insatser som ger störst klimatnytta. Det kan då utgöra ett stöd för effektiv resursanvändning och möjliggöra omprioriteringar inom befintliga ekonomiska ramar.

Den föreslagna modellen för klimatbudget för Göteborgs Stad innebär en ändring av den tidigare beslutade definitionen av stadens klimatbudget. Stadsledningskontoret bedömer att den föreslagna modellen stärker arbetssätten för genomförande av miljö- och klimatprogrammet, stadens miljöledningssystem och de tvärgående strategierna. Den ligger också nära det arbete med hållbarhetsrapportering och omställningsplaner som utvecklas inom Stadshuskoncernen enligt CSRD. För berörda bolag bedöms arbetet i viss utsträckning kunna samordnas för att undvika dubbelrapportering.

Stadsledningskontoret bedömer att den föreslagna avgränsningen av utsläppskällor skapar en tydlig koppling mellan modellen för klimatbudget och Göteborgs Stads klimatmål, då de långsiktiga klimatmålen omsätts till konkreta och finansierade åtgärder. Detta bedöms ge staden goda förutsättningar att uppnå reella utsläppsminskningar. Den föreslagna visualiseringen inom modellen för klimatbudget bedöms på ett tydligt och effektivt sätt visa resultatet av klimatbudgetarbetet. Ett stegvis införande gör att arbetet kan komma i gång snabbare än om alla nämnder och styrelser börjar samtidigt. Genom att börja i mindre skala, med nämnder och styrelser som anses mogna för arbetssättet, bedömer stadsledningskontoret att modellen kan prövas och förbättras över tid. Det gör också att erfarenheter kan tas till vara i det fortsatta arbetet och att miljöförvaltningen kan utveckla stödet till nämnder och styrelser successivt.

För miljöförvaltningen innebär arbetet med klimatbudget för Göteborgs Stad delvis ändrade arbetssätt och nya uppgifter. Förvaltningen anger att det stöd som kommer ges till nämnder och styrelser i implementeringen av klimatbudget först i de senare stegen kommer att kräva ytterligare resurser. Stadsledningskontoret bedömer att miljöförvaltningen kommer att behöva utreda hur resurser och kompetens kan ställas om till nya arbetssätt som införandet av modell för klimatbudget innebär.

Även inom stadsledningskontoret kommer införandet av modell för klimatbudget att innebära nya arbetsuppgifter. Stadsledningskontoret bedömer att arbetet ligger i linje med det kommunstyrelsens centrala ansvar i miljöledningssystemet och uppdrag att stödja i genomförandet av miljö- och klimatprogrammet.

Inom ramen för kommunfullmäktiges nya uppdrag 2026-02-26 § 48 ”att utveckla och föreslå justeringar i befintlig styrning i syfte att uppnå mer konkreta och kostnadssatta åtgärder, i rätt tid så att det systematiska miljöarbetet kopplas tydligare till budgetprocessen” kommer kontoret se över synergier och effektivisering av den samlade styrningen inom området.

Sammantaget bedöms den föreslagna modellen för klimatbudget kunna stärka kopplingen mellan klimatmål, åtgärder, resurser och uppföljning inom ordinarie styrning, bidra till ökad transparens och tydligare ansvarsutkrävande samt ge bättre beslutsunderlag för fortsatt klimatomställningsarbete i Göteborgs Stad.

Christina Eide

Eva Hessman

Direktör Utveckling och hållbarhet

Stadsdirektör

Diarienummer 2026-711

Bilaga Stegvis implementering av föreslagen modell för klimatbudget för Göteborgs Stad

Här illustreras hur implementeringen av föreslagen modell för klimatbudget för Göteborgs Stad bedöms kunna genomföras 2027-2029. Utvecklingsarbete bedöms kunna påbörjas hösten 2026 av miljöförvaltningen och stadsledningskontoret tillsammans med de förvaltningar och bolag som ska implementera klimatbudget i ett första steg.

2027

Figur 1. Föreslagen implementering av klimatbudget för Göteborgs Stad 2027

2028

Figur 2. Föreslagen implementering av klimatbudget för Göteborgs Stad 2028

2029 och framåt

Figur 3. Föreslagen implementering av klimatbudget för Göteborgs Stad 2029 och framåt

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2026-03-13

Diarienummer 2026-711

Handläggare

Linda Svensson

Telefon: 031-368 37 89

E-post: linda.svensson@miljo.goteborg.se

Delrapportering av kommunfullmäktiges uppdrag till miljö- och klimatnämnden om implementering av klimatbudget

Förslag till beslut

1. Miljö- och klimatnämnden godkänner förslaget till modell för klimatbudget för Göteborgs Stad.
2. Miljö- och klimatnämnden upphäver den tidigare beslutade definitionen av klimatbudget; att Göteborgs Stads klimatbudget är den kvarvarande utsläppsvolym av växthusgaser som staden har tillgång till fram till ett visst målår.
3. Miljö- och klimatnämnden godkänner förslaget om vilka nämnder och styrelser som ska implementera klimatbudget i ett första steg.
4. Miljö- och klimatnämnden skickar tjänsteutlåtandet till kommunfullmäktige och föreslår kommunfullmäktige att fastställa förslaget till modell för klimatbudget för Göteborgs Stad.
5. Miljö- och klimatnämnden godkänner denna delrapportering av uppdraget i Göteborgs Stads budget 2025 att bistå övriga nämnder och bolagsstyrelser i det fortsatta arbetet med implementeringen av klimatbudget och hållbarhetsredovisning.

Sammanfattning

Miljö- och klimatnämnden och kommunstyrelsen har i Göteborgs Stads budget 2025 fått ett gemensamt uppdrag gällande implementering av klimatbudget. Miljöförvaltningen och stadsledningskontoret har tagit fram ett förslag till klimatbudget för Göteborgs Stad, i form av en process och systematik som ska komplettera och stödja befintlig styrning i staden. Ärendet beskriver förslag till modell för klimatbudget, avgränsningar, implementering, visualisering av samt stöd till nämnder och styrelser.

Förvaltningen tar upp detta ärende för beslut i miljö- och klimatnämnden för att föreslå att nämnden godkänner förslaget till modell för klimatbudget för Göteborgs Stad, samt nämnder och styrelser som ska implementera klimatbudet i ett första steg.

Förslaget till modell bygger på att klimatbudget integreras i stadens befintliga budget-, styr- och uppföljningsprocesser och införs stegvis. Berörda nämnder och styrelser tar fram klimatbudgetar, i form av effekt- och kostnadsbedömda klimatåtgärder, som en del av sina ordinarie budgetar. Miljöförvaltningen bistår med stöd, framför allt gällande beräkningar av växthusgasutsläpp, bedömning av åtgärders effekt på utsläppen och i att ta

fram åtgärder. Uppföljning av nämnders och styrelser klimatbudgetar sker i ordinarie årsrapportering. Miljöförvaltningen, med stöd av stadsledningskontoret, sammanställer utifrån uppföljningen och aktuella analyser ett årligt klimatbokslut, som fastställs av miljö- och klimatnämnden. Detta underlag inkluderas i förutsättningar för budget; stadsledningskontorets underlag som stöd till den politiska processen, inför kommande år, varpå nästa års process för klimatbudget startas.

Miljöförvaltningen och stadsledningskontoret föreslår att de nämnder och styrelser som ska implementera klimatbudget i ett första steg är stadsfastighetsnämnden, stadsmiljönämnden, exploateringsnämnden, nämnden för kretslopp och vatten och Göteborg Energi. Stadsbyggnadsnämnden är en viktig möjliggörande nämnd och föreslås involveras i det fortsatta arbetet för att utreda hur en klimatbudget för nämnden skulle kunna se ut. Renova är i sammanhanget en viktig aktör och frågan om klimatbudget för bolaget föreslås tas upp i dialog med övriga ägarkommuner.

Den föreslagna modellen för klimatbudget bedöms kunna bidra till att öka takten i Göteborgs Stads klimatomställningsarbete och därmed stärka möjligheterna att nå stadens klimatomål. Detta bland annat genom att effekt- och resursberäknade åtgärder och visualisering av utsläpp och utsläppsbanor kan skapa bättre förutsättningar för att synliggöra och följa upp effekterna av genomförda klimatåtgärder.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förslaget till klimatbudget för Göteborgs Stad innebär i sig inga beslut om specifika åtgärder, investeringar eller resursfördelningar. De ekonomiska konsekvenserna av förslaget är därför främst kopplade till hur klimatbudget, som process och systematik som ska komplettera och stödja befintlig styrning i staden, kan påverka prioriteringar, effektivitet och långsiktig ekonomisk hållbarhet i stadens klimatomställningsarbete.

Införandet av klimatbudget innebär behov av utvecklingsarbete inom tjänstepersonsorganisationen. För miljöförvaltningen handlar det bland annat om analys, samordning, metodutveckling och uppföljning. Det kommer även handla om ett utvecklat stöd till förvaltningar och bolag. Detta arbete bedöms i ett inledande skede kunna hanteras inom befintliga ramar. Då antalet nämnder och styrelser som inför klimatbudget ökar kommer miljöförvaltningens behov av resurser att öka, och bedöms inte rymmas inom befintliga ramar. Hur stort förvaltningens behov av resurser i den fortsatta implementeringen av klimatbudget bedöms bli kommer utredas i det fortsatta arbetet, och föreslås hanteras i förvaltningens behovsutredning.

Arbetet med klimatbudget kommer kräva resurser för administration, i form av framtagande och uppföljning av klimatbudgetarna, för de nämnder och styrelser som ska upprätta klimatbudgetar. Genom att arbetet med klimatbudget utformas som en integrerad del av ordinarie budget- och styrprocesser och bygger vidare på befintligt systematiskt miljöarbete, samt genom miljöförvaltningens stödjande och samordnande roll, bör den administrativa belastningen på nämnderna och styrelserna kunna begränsas. Risken för ökad administrativ belastning bedöms generellt vara större i förvaltningar än i bolagen. Ärendet påverkar i övrigt inte direkt andra nämnders eller styrelser resurser. Klimatbudget väntas leda till att nämnder och styrelser i större utsträckning än tidigare genomför klimatåtgärder i linje med målen i miljö- och klimatprogrammet. Eventuella ekonomiska konsekvenser för dessa verksamheter uppstår främst först i samband med

politiska beslut om mål, uppdrag eller resurser i budget och genomförandeplaner, och hanteras då inom ordinarie budgetprocess.

På längre sikt bedöms klimatbudget bidra till ökad kostnadseffektivitet och bättre resursutnyttjande genom tydligare prioriteringar, bättre beslutsunderlag och ökad transparens kring klimatåtgärders kostnader och effekter.

I ett bredare perspektiv kommer klimatomställningens konsekvenser på den ekonomiska dimensionen vara positiv så väl som negativ. De positiva effekterna är kopplade till nya affärs- och jobbmöjligheter. De negativa effekterna är kopplade till att vissa delar av klimatomställningen kräver investeringar och medför ökade driftskostnader. Arbetet med klimatbudget bidrar till att skapa förutsättningar för Göteborgs Stad att bidra till de positiva ekonomiska effekterna och genom att agera förutseende minska de negativa ekonomiska effekterna.

Bedömning ur ekologisk dimension

Syftet med förslaget till klimatbudget för Göteborgs Stad är att accelerera stadens omställning för att nå klimatmålen, se vidare beskrivning och bedömningar under Förvaltningens bedömning. Ökad takt i omställningen mot klimatmålet kan även bidra positivt till andra områden inom den ekologiska dimensionen exempelvis minskade luftföroreningar.

Bedömning ur social dimension

De sociala konsekvenserna av förslaget till klimatbudget för Göteborgs Stad är huvudsakligen indirekta och bedöms vara övervägande positiva. Klimatbudget som process och systematik som ska komplettera och stödja befintlig styrning i staden skapar bättre förutsättningar för ett jämlikt, hälsosamt och robust samhälle.

Klimatförändringarnas konsekvenser drabbar inte alla lika. Socioekonomiskt utsatta grupper, barn, äldre och personer med funktionsnedsättning, liksom grupper med sämre tillgång till god livsmiljö, riskerar att påverkas mer. Många klimatåtgärder medför samtidigt positiva effekter som minskade luftföroreningar, minskat buller och mer hållbara stadsmiljöer. En förstärkt systematik i klimatarbetet genom klimatbudget ökar därmed möjligheten att styra mot åtgärder som stärker folkhälsa, förbättrar barns uppväxtmiljö och ökar tryggheten och tillgängligheten i vardagen.

Klimatomställningsarbetet kan även bidra till ökad resiliens och robusthet i energisystemet samt till att minska beroendet av fossila bränslen.

Klimatbudget som process och systematik som ska komplettera och stödja befintlig styrning i staden bidrar till ökad transparens och uppföljning i klimatarbetet, vilket minskar risken för att omställningens kostnader eller nyttor fördelas ojämnt utan att synliggöras. Därmed skapas bättre förutsättningar för en rättvis klimatomställning.

Bilaga

1. Stegvis implementering av föreslagen modell för klimatbudget för Göteborgs Stad

Beskrivning av ärendet

Miljöförvaltningen har tillsammans med stadsledningskontoret tagit fram ett förslag till klimatbudget för Göteborgs Stad. Förslaget innebär klimatbudget i form av en process och systematik som ska komplettera och stödja befintlig styrning i staden. Ärendet beskriver förslag till modell för klimatbudget, avgränsningar av utsläppskällor, stegvis implementering av klimatbudgeten, nämnder och styrelser som ska implementera klimatbudget, visualisering av utsläpp, utsläppsbana och gapanalys, samt stöd till nämnder och styrelser som ska implementera klimatbudget. Nämnden föreslås godkänna förslaget till modell för klimatbudget för Göteborgs Stad, upphäva den tidigare beslutade definitionen av klimatbudget, samt godkänna förslaget till nämnder och styrelser som ska implementera klimatbudget i ett första steg. Nämnden föreslås även föreslå kommunfullmäktige att fastställa förslaget till modell för klimatbudget för Göteborgs Stad och godkänna denna delrapportering.

Bakgrund

Miljö- och klimatnämnden och kommunstyrelsen har i Göteborgs Stads budget 2025 gemensamt fått uppdraget ”att bistå övriga nämnder och bolagsstyrelser i det fortsatta arbetet med implementeringen av klimatbudget och hållbarhetsredovisning. Stödet till nämnder med stor klimatpåverkan ska prioriteras. I uppdraget ingår även att miljö- och klimatnämnden ska ta fram ett stöd för nämnder och bolagsstyrelser att kunna synliggöra sina klimatåtaganden på ett enhetligt sätt där tillkommande administration minimeras.”

Uppdraget om klimatbudget finns även med i miljö- och klimatnämndens och kommunstyrelsens genomförandeplaner.

Miljö- och klimatnämnden hade, i Göteborgs Stads budget 2023, uppdraget att ”ta fram förslag på hur nämnder och styrelser kan synliggöra sina klimatåtaganden och vilka som utöver detta även ska upprätta klimatbudget.” Som ett resultat av uppdraget togs en rapport fram. Kommunfullmäktige beslutade, 2024-11-21 § 462, utifrån denna bland annat att:

- Kommunfullmäktige ställer sig bakom miljö- och klimatnämndens rekommendation gällande definitionen av klimatbudget: Göteborgs Stads klimatbudget är den kvarvarande utsläppsvolym av växthusgaser som staden har tillgång till fram till ett visst målår.
- Kommunfullmäktige ställer sig bakom miljö- och klimatnämndens rekommendation att nämnder och styrelser ska tillämpa en enhetlig metodik med GHG-protokollet som bas för att uppskatta och rapportera befintliga och framtida utsläpp av växthusgaser.
- Miljö- och klimatnämnden kan göra justeringar av metodik och definition inom ramen för sitt uppdrag i reglementet: att driva och samordna stadens arbete inom den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling.

Miljöförvaltningen pekade i uppdraget inte ut specifika nämnder och styrelser som ska upprätta klimatbudget. Anledningen var att förslaget utgick ifrån att konceptet klimatbudget ska användas som ett verktyg för att nå Göteborgs Stads gemensamma klimatmål, och att hela staden därmed omfattas av arbetssättet.

Göteborgs Stad behöver växla upp klimatomställningsarbetet och i större utsträckning än tidigare genomföra åtgärder för att staden ska kunna nå målen i miljö- och

klimatprogrammet. Detta konstateras bland annat i uppföljningen av mål och delmål i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021-2030¹ och i Klimatomställningsanalys – Så kan Göteborgs klimatmål uppnås². Genom att implementera klimatbudget i form av styrning för ökat klimatomställningsarbete, skapas förutsättningar för ökad takt i arbetet. Förvaltningen tar upp detta ärende för beslut i miljö- och klimatanämnden för att föreslå att nämnden godkänner en sådan modell för klimatbudget för Göteborgs Stad samt nämnder och styrelser som ska implementera klimatbudet i ett första steg. Den föreslagna modellen för klimatbudget för Göteborgs Stad innebär en ändring av kommunfullmäktiges tidigare beslut, kommunfullmäktige 2024-11-21 § 462, om definition av Göteborgs Stads klimatbudget. Därmed föreslås också en ändring gällande på vilket sätt och i vilka moment som miljö- och klimatanämnden och kommunstyrelsen ska stötta övriga nämnder och bolagsstyrelser i implementeringen.

Angränsande uppdrag

Det finns många olika uppdrag inom staden som på olika sätt hanterar arbete med åtgärder inom klimatomställning, klimatberäkningar, klimatdata etcetera. De mest framträdande kopplingarna är miljöförvaltningens arbete med visualisering av klimatdata, som sker inom projektet Klimatneutrala Göteborg 3.0, nya rapporteringskrav enligt CSRD som bolagen i stadshuskoncernen omfattas av och som innefattar beräkning av bolagens utsläpp av växthusgaser, Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021-2030 och uppföljningen av det, stadens arbete med systematisk miljöledning, samt inköps- och upphandlingsförvaltningens arbete med minskad klimatpåverkan från inköp, inklusive miljöspendanalys för staden. Stadens medverkan i Viable Cities och EU:s mission om 100 klimatneutrala och smarta städer till 2030 bidrar med erfarenheter från andra städer och metodstöd i arbetet med klimatomställning.

I exploateringsnämndens genomförandeplan för 2025 finns uppdraget att tillsammans med berörda nämnder ta fram ett arbetssätt för klimatbudget och hållbarhetsredovisning. Exploateringsförvaltningens arbete med klimatkalkyler är ytterligare en koppling.

Kommunstyrelsen har nyligen tagit beslut, 2026-01-28 § 66, om att föreslå kommunfullmäktige att besluta om att kommunstyrelsen får i uppdrag att utveckla och föreslå justeringar i befintlig styrning i syfte att uppnå mer konkreta och kostnadssatta åtgärder i rätt tid så att det systematiska miljöarbetet kopplas tydligare till budgetprocessen, samt att miljö- och klimatanämnden får i uppdrag att i kommande uppföljningar av miljömålen i nära samarbete med berörda nämnder och bolag tydliggöra effekten av och resursbehovet för respektive rekommendation. Förslaget väntar på behandling av kommunfullmäktige. Ytterligare beslut med en tydlig koppling till uppdraget är att kretslopp- och vattennämnden fått i uppdrag att i kommande uppföljning av avfallsplanen ta fram rekommendationer till nämnder och bolagsstyrelser av vad som behöver göras för att nå avfallsplanens mål, inklusive resursbehov för respektive rekommendation, beslutat av kommunfullmäktige 2025-12-11 § 544.

¹ [Uppföljning av målen i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2025](#)

² [Klimatomställningsanalys Så kan Göteborgs klimatmål uppnås Klimatomställningsanalys](#)

Vad är en klimatbudget?

Den mest etablerade definitionen av klimatbudget är nätverket C40³:s, som definierar klimatbudget som ett styrningssystem som integrerar klimatåtaganden och klimatöverväganden i beslutsfattande om policyer, åtgärder och budget. Det sker genom att klimatmål och målsättningar från klimathandlingsplanen⁴ integreras i den finansiella budgetprocessen och genom att ansvar för genomförande, uppföljning, utvärdering och rapportering tilldelas inom hela organisationen⁵.

Detta innebär att klimatbudgetar är ett sätt att översätta långsiktiga klimatmål till årliga, mätbara och finansierade åtgärder. De blir också ett verktyg för städer i arbetet med att följa upp vilka investeringar som faktiskt leder till minskade utsläpp och hur resurser kan användas på ett så effektivt sätt som möjligt. Oslo var den första kommun i världen som började arbeta med klimatbudget, redan 2016. Metoden som Oslo utvecklade har vidareutvecklats av C40, som har tagit fram omfattande vägledningar för städer som vill införa klimatbudget. C40:s metod liknar den som Oslo använder och kan i praktiken ses som samma arbetssätt.

Två begrepp som kan förväxlas med klimatbudget är koldioxid-/kolbudget och utsläpps-/växthusgasbudget. Koldioxid-/kolbudget definieras som den totala mängden koldioxid som får släppas ut under en definierad tidsperiod, givet att ett visst temperaturmål ska nås⁶. Utsläpps-/växthusgasbudget definieras på samma sätt fast med skillnaden att alla växthusgaser inkluderas. Dessa budgetar sätter alltså ett tak för utsläppen likt hur en ekonomisk budget sätter ett tak i antal kronor.

En koldioxid-/kolbudget eller utsläpps-/växthusgasbudget ligger ofta till grund för att sätta en vetenskapligt baserad målnivå, vilket även var fallet då Göteborgs klimatmål i miljö- och klimatprogrammet sattes. En del städer arbetar även med att årligen följa upp hur stor budget som finns kvar. Förvaltningen har dock inte sett något exempel på städer som arbetar med en klimatbudget enligt C40:s definition och som även väljer att följa upp och redovisa den återstående utsläppsbudgeten. I C40:s metod för klimatbudget ligger istället fokus på att årligen analysera hur staden kan nå en beslutad målnivå för växthusgasutsläppen för ett bestämt målår genom arbete med fler eller mer omfattande åtgärder. I exempelvis Oslos fall används en graf för att synliggöra vilka utsläppsminskningar som beslutade åtgärder leder till i förhållande till målåret.

Det beslut som kommunfullmäktige tog utifrån miljö- och klimatnämndens tidigare uppdrag om klimatbudget, 2024-11-21 § 462, att ”Göteborgs Stads klimatbudget är den kvarvarande utsläppsvolym av växthusgaser som staden har tillgång till fram till ett visst målår” baseras på miljöförvaltningens dåvarande rekommendation om definition av klimatbudget.

Beredning

Uppdraget genomförs av miljöförvaltningen och stadsledningskontoret. Förslagen till modell för klimatbudget, avgränsningar av utsläppskällor, stegvis implementering av

³ Ett globalt nätverk med omkring 100 av världens storstäder som genom nätverket samarbetar för att minska utsläppen och stärka klimatarbetet.

⁴ I Göteborgs fall motsvarar det C40 benämner klimathandlingsplan av miljö- och klimatprogrammet för Göteborgs Stad

⁵ [C40 Climate budgeting framework – A new standard for climate governance](#)

⁶ [Koldioxidbudgetar och klimatbudgetar | Klimatkommunerna](#)

klimatbudgeten, nämnder och styrelser som ska implementera klimatbudget, visualisering av utsläpp, utsläppsbana och gapanalys, samt stöd till nämnder och styrelser som ska implementera klimatbudget är framtagna i nära samverkan mellan förvaltningarna.

I arbetet med uppdraget har omvärldsbevakning av olika modeller för klimatbudget gjorts. Miljöförvaltningen och stadsledningskontoret har fördjupat sig i kriterier och guidande dokument som finns för klimatbudget och analyserat vad implementering av olika typer av klimatbudgetar skulle innebära för Göteborgs Stad. Förvaltningarna har haft dialog med kommuner som har infört eller som håller på att införa klimatbudget, för att dra nytta av deras lärdomar. Arbetet har även inneburit omvärldsbevakning av olika modeller för utsläpps- och koldioxidbudget, både för geografiska utsläpp och för organisatoriska utsläpp, för att kunna utreda lämplig beräkningsmetod och visualisering av klimatbudgeten.

För att kunna föreslå en modell för klimatbudget i Göteborgs Stad utvärderades olika alternativ i form av styrning för ökat klimatomställningsarbete. Inledningsvis undersöktes Oslos systematik för klimatbudget, som en del i kommunfullmäktiges budget, och med beslutade klimatåtgärder och utsläppsvisualisering som del av budgethandlingen. Ett andra alternativ var att utgå från nämndernas och bolagens budgetar, där övergripande utsläppskrav fastställs centralt och omhändertas lokalt genom klimatåtgärdsplaner. Ett tredje alternativ som undersöktes var att hantera klimatbudget inom ramen för stadens miljöledningssystem.

Utifrån detta har miljöförvaltningen och stadsledningskontoret arbetat fram ett förslag på modell för klimatbudget för Göteborgs Stad som kombinerar styrkorna i alternativen och är anpassat till stadens förutsättningar i form av befintliga processer för budget, planering, miljöledning och uppföljning. En förutsättning i uppdraget har varit att stadens arbete med klimatbudget ska kunna synkas med styrelsernas arbete med hållbarhetsrapportering enligt CSRD.

Under uppdraget har dialog förts med Stadshus AB, utifrån uppdragets koppling till implementeringen av CSRD och att göra GHG-beräkningar för bolagen. Dialog har också förts med exploateringsförvaltningen, utifrån uppdraget i exploateringsnämndens genomförandeplan för 2025 att tillsammans med berörda nämnder ta fram ett arbetssätt för klimatbudget och hållbarhetsredovisning och deras arbete med klimatkalkyler. Samt med inköps- och upphandlingsförvaltningen, utifrån deras arbete med minskad klimatpåverkan från inköp och miljöspendanalys för staden. Dialogmöten har genomförts med de förvaltningar och styrelser som föreslås implementera klimatbudget i ett första steg.

Förslag till modell för klimatbudget för Göteborgs Stad

Miljöförvaltningen och stadsledningskontoret föreslår en modell för arbete med klimatbudget som bygger på att klimatbudget integreras i stadens befintliga budget-, styr- och uppföljningsprocesser samt införs stegvis och utifrån de områden där staden har rådighet. Modellen bygger på de centrala principer som kännetecknar C40:s klimatbudgetarbete, samtidigt som den anpassats till Göteborgs egna budgetprocesser, styrning och ansvarsfördelning.

Berörda nämnder och styrelser ansvarar för att ta fram klimatbudgetar, i form av effekt- och kostnadsberäknade klimatåtgärder, som en del av sina årligen beslutade budgetar. Arbetet med att ta fram nämndens/styrelsens klimatbudget sker i två parallella och

samverkande spår. Dels genom den politiska budgetstyrningen, dels genom förvaltningars och styrelserns ordinarie planerings- och uppföljningsprocess inom ramen för den systematiska miljöledningen.

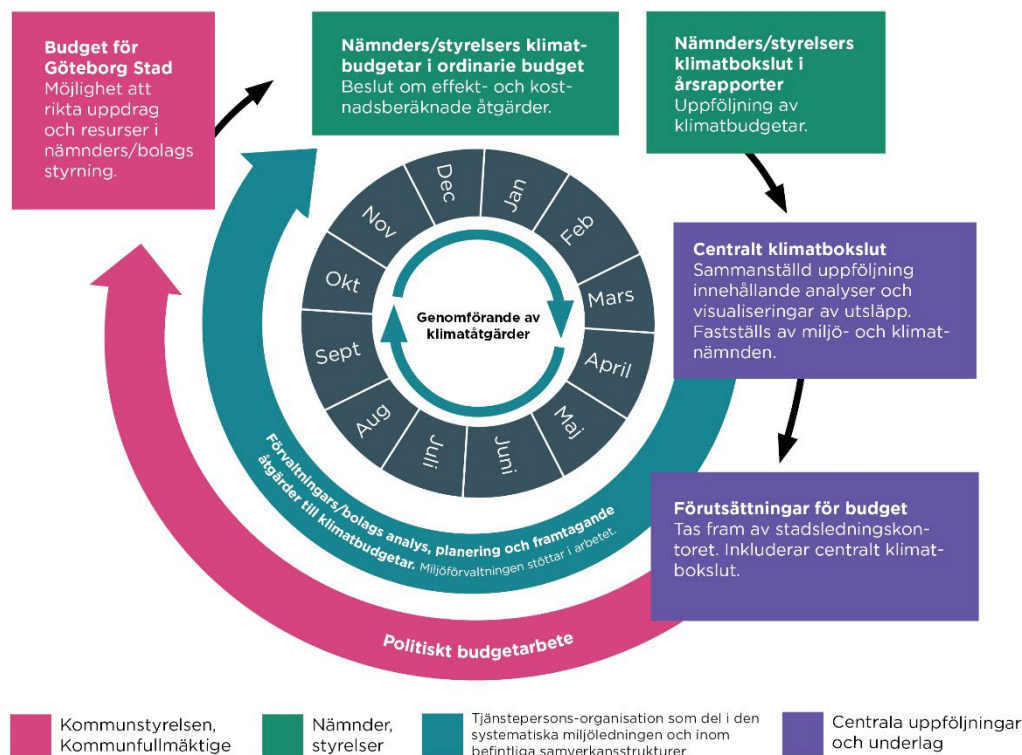
Stadsledningskontoret tar årligen fram förutsättningar för budget, som är ett underlag som stöd till den politiska budgetprocessen. Den föreslagna modellen för klimatbudget innebär att miljö- och klimatnämnden tar fram ett samlat underlag vilket inkluderas i förutsättningar för budget. Underlaget innehåller analyser och visualiseringar av utsläpp i relation till klimatmål och beräknade effekter av de genomförda och planerade åtgärderna, samt förslag till möjliga åtgärder för att komma närmare målnivån. Den politiska styrningen sker därefter i budgetarbetet, med möjlighet att styra både i kommunfullmäktiges budget och på nämndnivå.

Det centralt framtagna underlaget används även av förvaltningar och bolag i sitt kontinuerliga arbete med analys, planering, effektbedömning och uppföljning av klimatåtgärder. Miljöförvaltningen bistår med stöd i framförallt de delar som berör beräkningar av utsläpp av växthusgaser, bedömning av åtgärders effekt på utsläppen och i arbetet med att ta fram åtgärder. Befintliga samverkansstrukturer, som tvärgående strategier i miljö- och klimatprogrammet, nyttjas för samverkan mellan nämnder och styrelser och framtagande av åtgärder som kräver samverkan mellan flera nämnder och styrelser. Åtgärder som kräver samverkan bör inkluderas i samtliga berörda nämnders klimatbudgetar.

Den föreslagna modellen innebär därmed att nämnders och styrelserns klimatbudgetar bygger både på verktygen i miljö- och klimatprogrammet i form av lokalt miljöledningsarbete och tvärgående strategier, samt på politisk styrning genom budgetbeslut och eventuella särskilda uppdrag eller resurstilldelningar. Klimatbudgeten beslutas av nämnd eller styrelse som en integrerad del av budget eller affärsplan.

Uppföljning av nämnders och styrelserns klimatbudgetar sker i ordinarie årsrapportering. Miljöförvaltningen, med stöd av stadsledningskontoret, sammanställer utifrån uppföljningen och aktuella analyser ett årligt klimatkavslut, som fastställs av miljö- och klimatnämnden. Detta underlag inkluderas i förutsättningar för budget inför kommande år, varpå nästa års process för klimatbudget startas.

Förslaget till modell för klimatbudget innebär att moment för klimatbudgetarbete ska inkluderas i utpekade förvaltningars och bolags systematiska miljöledning. Förslaget innebär också att miljö- och klimatnämndens ansvar inom ramen för miljöledningssystemet utökas med stöd i klimatbudgetarbetet. Göteborgs Stads anvisning för systematisk miljöledning, som är ramverket för stadens gemensamma miljöledningssystem, behöver till följd av detta ses över för att inkludera klimatbudgetarbetet. Den föreslagna modellen för klimatbudget bedöms gå i linje med nuvarande arbetssätt för miljö- och klimatprogrammets strategier.

Figur 1. Bild över den föreslagna modellen för klimatbudget för Göteborgs Stad.

Förslag till avgränsningar av utsläppskällor

Vi föreslår att Göteborgs Stads klimatbudget inledningsvis omfattar växthusgasutsläpp inom Göteborgs geografiska område, med undantag för raffinaderi- och bitumenverksamheterna, samt växthusgasutsläpp från kommunorganisationens inköp. De senare genereras till stor del utanför Göteborgs geografiska område. Denna avgränsning görs för att börja arbetet i områden där Göteborgs Stads nämnder och styrelser har stor och relativt direkt påverkan, och åtgärder har störst möjlighet att effektbedömas. Allt eftersom metoden etableras och möjligheter att bedöma effekter utvecklas inom områden med mer indirekt påverkan, exempelvis hushållens konsumtionsbaserade utsläpp, kan ytterligare delar läggas till vid behov. Målvärden för klimatbudgeten föreslås kopplas till de redan befintliga målen i miljö- och klimatprogrammet om att minska växthusgasutsläppen från Göteborgs geografiska område och att minska växthusgasutsläppen från Göteborgs Stads inköp.

Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram, som utgör det övergripande styrdokumentet för stadens långsiktiga miljö- och klimatarbete, gäller till år 2030. Eftersom omställningsarbetet behöver fortsätta även efter nuvarande program, kommer den systematik som den föreslagna modellen för klimatbudget för Göteborgs Stad att behövas även efter 2030. Klimatbudgeten bör, efter 2030, kopplas till nya styrande dokument och klimatmål.

Förslag till stegvis implementering av klimatbudgeten

Miljöförvaltningen och stadsledningskontoret föreslår att införandet av klimatbudget sker stegvis. Detta på liknande sätt som C40, och som städer som framgångsrikt har implementerat klimatbudget, som Oslo, rekommenderar.

Inledningsvis omfattas ett urval av nämnder och styrelser, se Förslag till nämnder och styrelser som ska implementera klimatbudget. Över tid kommer fler nämnder och styrelser att involveras.

Arbetsätten införs stegvis i mening att metodiken och integreringen i miljöledning och budgetstyrning utvecklas över tid, och justeringar kan göras vid behov.

Införandet är även stegvis i meningen att processen byggs upp under ett par år. Det är först när de första klimatbudgetarna har följts upp och ett centralt klimatbokslut tagits som modellens alla delar är implementerade.

Miljöförvaltningen och stadsledningskontoret bedömer att de första nämndernas och styrelsernas klimatbudgeter kan vara på plats i budgetarna för 2028. Alla delar av modellen kan då vara implementerade 2029, se bilaga. Alla nämnder och styrelser som ska implementera klimatbudget bedöms ha gjort det först därefter.

Förslag på nämnder och styrelser som ska implementera klimatbudget

Miljöförvaltningen och stadsledningskontoret föreslår att de nämnder och styrelser i Göteborgs Stad som antingen har betydande klimatpåverkan, betydande rådighet gällande Göteborgs geografiska växthusgasutsläpp och/eller i betydande utsträckning skapar förutsättningar för en annan nämnds eller styrelses klimatpåverkan, ska implementera klimatbudget. När det i detta tjänsteutlåtande står att Göteborgs Stad ska implementera klimatbudget menas omfattningen ovan. Med nämnds/styrelses klimatpåverkan avses här direkta utsläpp av växthusgaser från den egna verksamheten (till exempel från egna förbränningsanläggningar och fordon) men också indirekta utsläpp som genereras på grund av inköp av varor och tjänster.

Den stegvisa implementering av klimatbudget i Göteborgs Stad, som föreslås, innebär att ett urval av nämnder och styrelser påbörjar implementering i ett första steg.

Miljöförvaltningen och stadsledningskontoret föreslår att de nämnder och styrelser som ska implementera klimatbudget i ett första steg är stadsfastighetsnämnden, stadsmiljönämnden, exploateringsnämnden, nämnden för kretslopp och vatten och Göteborg Energi. Stadsbyggnadsnämnden är en nämnd som främst har indirekt klimatpåverkan, men som i betydande utsträckning skapar förutsättningar för andra nämnders klimatpåverkan i stadsutvecklingsprocessen. Eftersom de övriga stadsutvecklande nämnderna föreslås implementera klimatbudget i ett första steg, föreslås även stadsbyggnadsnämnden inkluderas i klimatbudgetarbetet från början. På vilket sätt nämnden, på grund av sin i sammanhanget speciella karaktär, kommer inkluderas i klimatbudgetarbetet kommer utredas vidare i det fortsatta arbetet. Respektive förvaltning och bolag har informerats om detta. Renova är med bland de nämnder/styrelser som har varit med i dialogen kring klimatbudget och är utifrån sin verksamhet ett relevant bolag att ha med i ett första steg. Eftersom Renova är ett delägt bolag så behöver övriga ägarkommuner involveras inför att klimatbudget kan börja implementeras. Hur och när Renova kan inkluderas vad gäller implementering av klimatbudget behöver därmed avvakta en process med övriga ägarkommuner.

Implementering i ytterligare nämnder och styrelser kommer därefter ske i kommande steg.

Dialogerna som har förts med de förvaltningar och bolag som föreslås implementera klimatbudget i ett första steg visar en generellt positiv inställning till införande av

klimatbudget. Viss oro har uttryckts kring resurskrav och administrativ belastning. Det är viktigt med tidig dialog med utpekade nämnder och styrelser i metodutvecklingen, samt anpassat stöd utifrån förvaltningens/bolagens behov. Det bedöms vara särskilt svårt att beräkna effekter av åtgärder i tidiga skeden, särskilt inom stadsbyggnadsområdet där påverkan ofta är indirekt och åtgärderna i hög utsträckning har en möjliggörande karaktär. Omfattning och metoder behöver utvecklas framöver, samt gemensamma beräkningsprinciper och systemstöd. Bolagen har generellt högre mognad i klimatberäkningar än flera förvaltningar, och det är viktigt att modellen inte upplevs som bromsande för aktörer som kommit långt.

Förslag till visualisering av utsläpp, utsläppsbana och gapanalys

Enligt C40:s metod bör en klimatbudget, när det är möjligt, innehålla bedömningar av hur olika åtgärder kan påverka utsläppen av växthusgaser. Resultaten av bedömningarna visas bäst med hjälp av diagram som visualiserar utsläppsutvecklingen, både den förväntade effekten av åtgärderna och gapet mellan denna utveckling och Göteborgs utsläppsmål⁷. Flera städer, bland annat Oslo⁸, redovisar dessutom i sin klimatbudget införda och identifierade åtgärder i en lista där det framgår vilken enhet i staden som är ansvarig för åtgärden och vilken effekt den förväntas ha. Visualiseringen av utsläppsbanor tillsammans med en sådan lista har flera syften, bland annat att visa effekten av det som faktiskt görs, visa om det som görs är tillräckligt för att nå målet, att transparent kommunicera vidtagna åtgärder, samt att informera om möjliga framtida åtgärder och vilken effekt de kan få. Göteborgs Stad föreslås arbeta både med visualisering av utsläppskurvor och att sammanställa åtgärder i en lista.

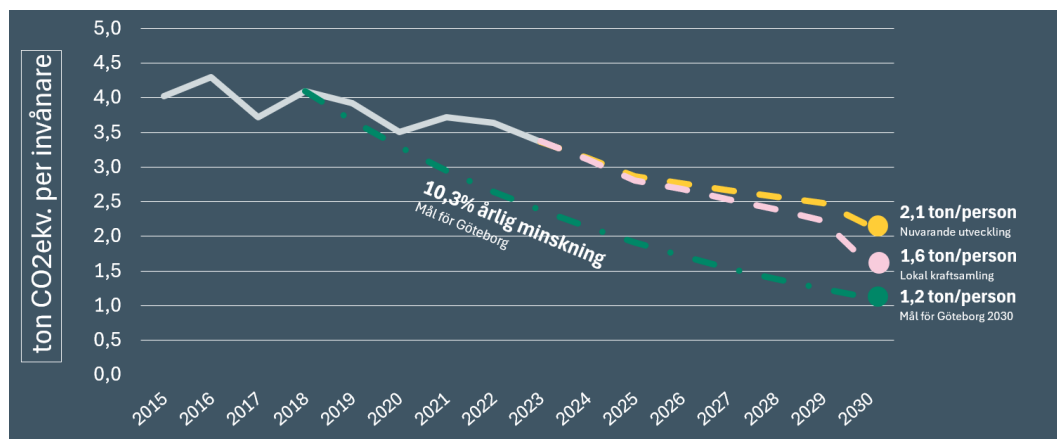
Figur 2 ger ett exempel på hur en visualisering av klimatbudgeten för Göteborgs territoriella utsläpp skulle kunna se ut när den visas i stadens årliga klimatkavslut. I exemplet har statistik använts för de historiska utsläppen (grå heldragen linje). Både målbanan (grön streckad linje) och målnivån (grön prick) kommer från miljö- och klimatprogrammet. Streckad gul linje och streckad rosa linje är utsläppsscenarioer hämtade från rapporten Klimatomställningsanalys – Så kan Göteborgs klimatmål uppnås⁹. Scenarierna i klimatomställningsanalysen har tagits fram utifrån olika antaganden om förändringstakt för de faktorer som påverkar klimatomställningen såväl lokalt som i omvärlden. I en visualisering av klimatbudget för Göteborg Stad kommer scenarierna istället att bygga på effekten av planerade och möjliga åtgärder.

En visualisering kopplad till utsläppen från stadens inköp kan göras på samma sätt som för de territoriella utsläppen.

⁷ [A Step-by-step guide to climate budgeting](#)

⁸ Se exempelvis Oslos rapportering av klimatbudget 2025: [Climate Budget 2025, Oslo](#)

⁹ [Så kan Göteborgs klimatmål uppnås Klimatomställningsanalys](#)

Figur 2. Exempel på föreslagen visualisering av Göteborgs Stads klimatbudget, som visar historiska territoriella utsläpp per person i Göteborg, Göteborgs utsläppsmål samt två utsläppsscenario. Utsläppsscenario kommer från Göteborgs Stads klimatomställningsanalys⁹.

Förslag till stöd till nämnder och styrelser som ska implementera klimatbudget

Miljöförvaltningen kommer att ha en stödjande roll till de nämnder och styrelser som implementerar klimatbudget. Stöd ges framför allt i de delar som berör beräkningar av utsläpp av växthusgaser, bedömning av åtgärders effekt på utsläppen och att ta fram åtgärder. Enligt förslaget till modell kommer miljöförvaltningen, med stöd av stadsledningskontoret, årligen ta fram ett centralt klimatbokslut som blir ett underlag i nämndernas och styrelsernas arbete med klimatbudget.

Hur stort behovet av stöd till nämnder och styrelser som ska implementera klimatbudget är och hur det kan utformas på ett resurseffektivt sätt kommer utredas vidare i det fortsatta arbetet med klimatbudget.

Förvaltningens bedömning

Nedanstående är miljöförvaltningens och stadsledningskontorets gemensamma bedömningar.

Bedömning gällande den föreslagna modellen

Utifrån uppdraget, genomförd omvärldsbevakning och erfarenhetsutbyte med städer som implementerat klimatbudget bedöms klimatbudget i form av en process och systematik som ska komplettera och stödja befintlig styrning i staden, kunna bidra till att öka takten i Göteborgs Stads klimatomställningsarbete och därmed stärka möjligheterna att nå stadens klimatmål. Genom effekt- och resursberäknade åtgärder och visualisering av utsläpp och utsläppsbanor kan bättre förutsättningar skapas för att synliggöra och följa upp effekterna av genomförda klimatåtgärder.

För att kunna föreslå en modell för arbete med klimatbudget i Göteborgs Stad utvärderades olika alternativ i form av styrning för ökat klimatomställningsarbete. Nätverket C40:s modell för klimatbudget, liksom Oslos tillämpning av denna, utgör den mest etablerade internationella referensen för arbete med klimatbudget. Dessa exempel har varit särskilt vägledande i uppdraget och har utgjort en central inspirationskälla i framtagandet av förslaget för Göteborgs Stad. Inledningsvis undersöktes Oslos systematik för klimatbudget, som en del i kommunfullmäktiges budget, med beslutade klimatåtgärder och utsläppsvisualisering som en del av budgethandlingen, som ett

alternativ. Detta bedömdes dock inte vara möjligt inom ramen för stadens politiska budgetprocess. Därutöver riskerar en sådan modell att begränsa klimatbudgeten till de åtgärder som explicit lyfts i budgeten och inte fullt ut omfatta det löpande klimatarbetet i verksamheterna. Ett andra alternativ var att utgå från nämndernas och bolagens budgetar, där övergripande utsläppskrav fastställs centralt och omhändertas lokalt genom klimatåtgärdsplaner. Detta stärker ansvarstagandet på nämndnivå, men riskerar otydlighet om det inte integreras i befintliga strukturer för miljöledning och uppföljning. Ett tredje alternativ som undersöktes var att klimatbudgeten inkluderas enbart i miljöledningssystemet. En sådan modell ligger nära befintliga arbetssätt, men riskerar en svagare koppling till den politiska budgetstyrningen om det inte tydligt knyts till budgetprocessen. Den förväntas inte heller ge en tydlig helhetsbild.

Den modell som föreslås inkluderar de centrala kriterier som kännetecknar C40:s klimatbudgetmodell, samtidigt som hänsyn har tagits till att budgetprocesser, styrning och ansvarsfördelning skiljer sig mellan städer. Modellen har anpassats till Göteborgs Stads lokala förutsättningar. Inriktningen har varit att utforma klimatbudget som ett arbetssätt som integreras i stadens befintliga processer för budgetarbete och uppföljning, samt i strukturer kopplade till miljö- och klimatprogrammet, det systematiska miljöledningssystemet och stadens tvärgående strategier. Detta bedöms skapa goda förutsättningar för långsiktighet, samordning och genomförbarhet. Det bedöms också minimera tillkommande administration.

Sammantaget bedöms den föreslagna modellen för klimatbudget kunna stärka kopplingen mellan klimatmål, åtgärder, resurser och uppföljning inom ordinarie styrning, bidra till ökad transparens och tydligare ansvarsutkrävande samt ge bättre beslutsunderlag för fortsatt klimatomställningsarbete i Göteborgs Stad.

Den föreslagna modellen för klimatbudget bedöms i större utsträckning än den tidigare beslutade definitionen av klimatbudget för Göteborgs Stad; *att Göteborgs Stads klimatbudget är den kvarvarande utsläppsvolym av växthusgaser som staden har tillgång till fram till ett visst målår*, skapa förutsättningar för ökad takt i klimatomställningsarbetet för att staden ska kunna nå klimatmålen. Den tidigare beslutade definitionen utgör en utsläppsbudget, som främst kan användas för uppföljning och kommunikation.

Modellen i förhållande till andra uppdrag

Syftet och arbetssättet med den föreslagna modellen för klimatbudget ligger nära arbetet med hållbarhetsrapportering och omställningsplaner som utvecklas inom Stadshuskoncernen enligt CSRD. För de kommunala bolag som inkluderas i arbetet är bedömningen att klimatboksluten kan synkas med hållbarhetsredovisningens innehåll så att dubbelrapportering undviks.

Miljöförvaltningen och stadsledningskontoret bedömer vidare att den föreslagna modellen har potential att framöver hantera fler delar i miljö- och klimatstyrningen, för att på ett mer sammanhängande vis koppla effekt- och kostnadsberäknade åtgärdsförslag till det systematiska miljöarbetet och stadens budgetprocess.

Bedömning gällande föreslagna avgränsningar av utsläppskällor

Miljöförvaltningen och stadsledningskontoret bedömer att det genom att i klimatbudgeten inkludera växthusgasutsläpp inom Göteborgs geografiska område (rådighetsbaserat) samt indirekta växthusgasutsläpp kopplade till kommunorganisationens inköp skapas en tydlig koppling mellan klimatbudgeten och Göteborgs Stads klimatmål för de territoriella

utsläppen samt delmålet om att minska klimatpåverkan från stadens inköp. En sådan koppling mellan klimatbudgeten och stadens mål är central för klimatbudgetens funktion eftersom den gör det möjligt att omvandla de långsiktiga klimatmålen till konkreta och finansierade åtgärder, och tydligt kopplar ihop klimatbudgeten med stadens styrning genom miljö- och klimatprogrammet.

Att den föreslagna avgränsningen både inkluderar territoriella utsläpp och indirekta utsläpp från Göteborgs Stads inköp innebär ett helhetsperspektiv där nämnder och styrelser kan ta fram de åtgärder som har störst effekt. Det är också viktigt för att synliggöra långsiktiga positiva effekter av åtgärder som på kort sikt kan ge upphov till utsläpp, men som på längre sikt möjliggör betydande utsläppsminskningar. Att avgränsningen är rådighetsbaserad innebär att klimatbudgeten fokuserar på de områden där staden har störst möjlighet att påverka utsläppen. Miljöförvaltningen och stadsledningskontoret bedömer att denna avgränsning ger staden bäst förutsättningar att nå betydande utsläppsminskningar.

Bedömning gällande föreslagen implementering

Förslaget att klimatbudgeten ska implementeras stegvis görs av flera skäl.

Miljöförvaltningen och stadsledningskontoret bedömer att en stegvis implementering ger förutsättningar för ett snabbare införande, än att alla berörda nämnder och styrelser ska påbörja implementering samtidigt. Genom att börja i mindre skala och pröva arbetssättet kan det förbättras över tid, lärdomar kan dras inför nästa steg i utvecklingen av klimatbudgeten och stödet till nämnderna och styrelserna kan utvecklas över tid. Det är en rekommendation från C40, och kommuner som dialog har förts med, att implementera klimatbudget stegvis eftersom klimatbudget är en komplex process.

Miljöförvaltningen och stadsledningskontoret bedömer att det inte är effektivt att alla stadens nämnder och styrelser implementerar klimatbudget, eftersom det skulle innebära onödig resursåtgång genom administration som inte skulle leda till betydande utsläppsminskningar för flera nämnder och styrelser. För att skapa en effektiv styrning som skapar förutsättning för stor utsläppsminskning föreslås därför att det är nämnder och styrelser som antingen har betydande klimatpåverkan - genom direkta eller indirekta utsläpp, betydande rådighet gällande Göteborgs geografiska växthusgasutsläpp och/eller i betydande utsträckning skapar förutsättningar för en annan nämnds eller styrelses klimatpåverkan som ska implementera klimatbudget. Detta baseras på den föreslagna avgränsningen för klimatbudget för Göteborg Stad.

Bedömning gällande föreslagen visualisering

Miljöförvaltningen och stadsledningskontoret bedömer att den föreslagna visualiseringen av klimatbudgeten på ett tydligt och effektivt sätt redovisar ett av de mest centrala resultaten - hur nära målet staden når med redan beslutade åtgärder samt vilken ytterligare potential som finns genom identifierade kompletterande åtgärder. Genom att använda den föreslagna visualiseringsmodellen säkerställs även metodmässig samstämmighet med de rekommendationer som tagits fram av C40 och som tillämpas av Oslo.

Tillsammans med den föreslagna listan över antagna och identifierade åtgärder ger visualiseringen en sammanhållen och tydlig bild av stadens arbete för att minska utsläppen samt hur långt befintliga och planerade insatser förväntas ta oss i förhållande till uppsatta mål.

Bedömning gällande föreslaget stöd i arbetet

Det stöd miljöförvaltningen kommer ge i arbetet med klimatbudget för Göteborgs Stad innebär delvis ändrade arbetssätt och nya uppgifter för förvaltningen. Förvaltningen bedömer att det stöd som kommer ges till nämnder och styrelser i implementeringen av klimatbudget i ett första steg inte kräver ytterligare resurser. Behov av ytterligare resurser i den fortsatta implementeringen av klimatbudget i Göteborgs Stad kommer utredas i det fortsatta arbetet, och föreslås hanteras i förvaltningens behovsutredning.

Maria Jacobsson

Direktör

Marcus Jahnke

Avdelningschef

Utdrag ur protokoll
Sammanträdesdatum: 2026-03-25

§ 51 Dnr MKN-2026-711

Delrapportering av kommunfullmäktiges uppdrag till miljö- och klimatnämnden om implementering av klimatbudget

Beslut

1. Miljö- och klimatnämnden godkänner förslaget till modell för klimatbudget för Göteborgs Stad.
2. Miljö- och klimatnämnden upphäver den tidigare beslutade definitionen av klimatbudget; att Göteborgs Stads klimatbudget är den kvarvarande utsläppsvolym av växthusgaser som staden har tillgång till fram till ett visst målår.
3. Miljö- och klimatnämnden godkänner förslaget om vilka nämnder och styrelser som ska implementera klimatbudget i ett första steg.
4. Miljö- och klimatnämnden skickar tjänsteutlåtandet till kommunfullmäktige och föreslår kommunfullmäktige att fastställa förslaget till modell för klimatbudget för Göteborgs Stad.
5. Miljö- och klimatnämnden godkänner denna delrapportering av uppdraget i Göteborgs Stads budget 2025 att bistå övriga nämnder och bolagsstyrelser i det fortsatta arbetet med implementeringen av klimatbudget och hållbarhetsredovisning.

Handlingar

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2026-03-13

Handlingar skickas till

Kommunfullmäktige

Dag för justering

2026-03-27

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2026-03-25

Vid protokollet

Sekreterare

Hannes Rasper

Ordförande

Klara Holmin (MP)

Justerande

Tomas Holst (D)

Justering av protokollet har tillkännagivits genom anslag på kommunens anslagstavla 2026-03-27.